

H. TUMANJAN

N M
E E
Z R
E X
R A
S

1937
13

NƏŞRA HYKYMƏTA ŞEWRA ERMƏNİSTANE
JEREVAN

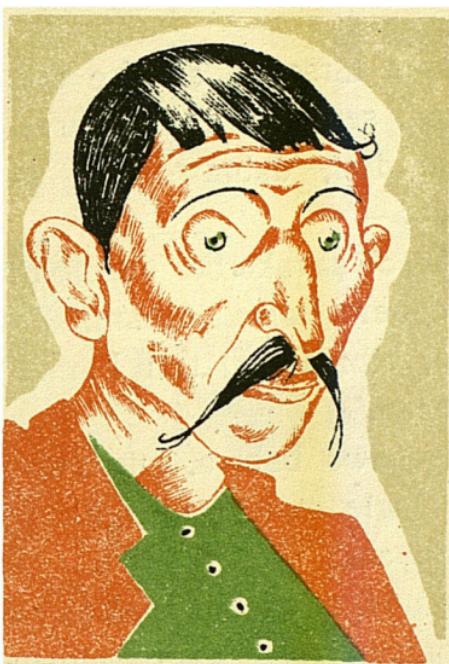
1937

Təmürə Xell Məradov
2 - oy Pereulok Füçika
dom 7, kv. 8
ĒRĒVAN - 375078 - USSR
Tel. 35.10.20 (mail) - 52.97.41 (kar)

1937

13

891.99-3

Nəzəre Merxas

I

Dəvə nave məriki bələngaz dəvə, nave wi Nəzər. Əw Nəzər məriki bemərifət u təmbək dəvə; xwə zi əwqas tərsonək, əwqas tərsonək, wəki təne gavək zi zə ci nədylərtyi, hərke tə wi əlyuştə zi. Səbə həta evare rəx zəna xwərudənəşt, təv we dəsu dərvə, təv we zi dəhatə

559-72

mal. Boṇa we jəke zi nave wi datinъn Nəzəre tъrsonək.

Əv Nəzəre tъrsonək şəvəke təv zъpa xwə dərdəkəyə sər şemъke, dъcə dərva. Caxe ky dərdəkəvə bər deri, dъbinə wəki şəvəke hivə xwəşə, dъbezə:—

— Zъpъk, cъ şəvəkə bər bazъrgan bъrrine...
— Əz dъbem həma rabъm, hərъm peşja wan bъbrrъm, bіnъm mal tъzі kъm..."

Zъpъ dъbezə.
— Dənge xwə bъbrrə, cije xwəda runə, ty lъ bazъrgan bъrrle tъn bъnherrə...

Nəzər dъbezə:

— Zъpъ nés, ty cъma naheli əz hərъm peşja bazъrgan bъbrrъm, talan kъm, bіnъm mal tъzі kъm. Edi əz mere cъmə, edi cъma əz kum datinъm sərə xwə, wəki ty dъl dъki bər tъn xəbər di."

Ky gələki sər dъkə, zъpъk dъkəvə male dəri dadъdə.

— Xwəli bъkъm səre təji tъrsonək, də naka hərə peşia bazъrgan bъbrrə."

Əva Nəzəre mə dərva dъmіnə, zъ tъrse zъrav qətjajı dъvə. Gъqas ze təwəqə dъkə, rəça

dýké, wəki zýn déri
vəké, carə navə,dəri
vənaké. Cara wi te
býrrine, dýcə býn
diwarəkida dýqvo-
çýlə, bý týrs u tý-
çaf şəv dərbaz dý-
ké, hətani sýbə safi
dýbə. Nəzər bý xejd
býn bərroze diware
bý týv dýsəkýnə,
wəki zýna wi be wi
bývə mal u fýkýr
dýké. Roza havyineə
gərmə, meşed nás,
xwə zi əwqas təm-
bələ, wəki taşət nakə
poze xwə təməzkə,
meş zi ten sər poze
u leve wirudýnen
týzi dýbýn. Wəxte
ky gələki eçyz dý-
kýn, dəste xwə hyl-
dýbýrrə lý ruje xwə

дъхə. Сaxe ky lь ruje xwə dъхə, meşa dъkyzə,
meş lь bər təzi dъvyn.

— Wa... əv ciјə...“ éçeb maji dъminə
Dъxwəzə ky үyзmyrə, wəki bъ dərbəke cənd
meş kyşt, pıkkarə. Fъkъre dъkə, wəki zъ həzarı
kem ninə.

— Wa... dъvezə, əz mərəki wa bumə u həta
iro myn pızzanbujə... Əz ky bъ dərbəke dъka-
rъm həzar səri binbər həjwan bъkyzъm, edi cъ-
ma rəx əve zъna beker runıştъmə...“

Зъ vъra radъvə həma rast dъcə çəm kəşι
şə gynde xwə.

— Kəşis, xwəde xwəji kə.

— Xwəde tə xwəji kə, lawo.

— Kəşis, le ty navezi təstəki wa qəwymi.

Merxasja xwə şyro vədəkə u perə zi mə-
umətije dədə, wəki we zə zəna xwə dur kəvə,
təne rəçə dəkə, wəki kəşis merxasja wi bənəvi-
sə, wəki ənda nəbə, gəşk zi bəxipən pe bə-
həsən. Kəşis zi bəna laqırıdi sər pınəki dənəvəlsə:

— Nəzəre merxasi nə altbujl, ky jək lexə,
həzar dəkyzə.

U dýdæ wi.

Nəzəre mə zi əw pınə sər səre darəki qə-win dýkə, şurəki zəng buji zi pışta xwə gredy-də, kəra çinare xwə siar dývə u zə gynd dýcə.

II

Zə gynde xwə dərdikəvə, rek dýdæ bər xwə u dýcə. Xwə zi pızanə əv re կyda dýbə.

Dýcə u dýcə, çarəke zi paşda dýnħerrə, dýbinə կy zə gynd dur kətijə. Həma vıra zi tırs dýkəvə dýle wi. Boná ky dyl býdə xwə, býn poze xwəda dýkə gynəgbyn, dýstre, xwə bý xwəra xəbər dýdə, sər kəre hers dývə. Сыqas dýcə dur; əwqas zi tırsa wi zedə dývə, сыqas ky tırsa wi zedə dývə, dənge xwə aqas býlnd dýkə, qarrəqarr, qazəqaz, həwar u gazi dýkə, pera zi kər dýkə zýrrə zýrr... zə ve qarrə-qarre u qır-rine təjre sər dared nezik dýfırrın, kewrişk zə býn bəlgə dýrrəvən, bəq zi zə heşnaje xwə da-vezən ave...

Nəzər dənge xwə dýha býlnd dýkə u səw-dəsəri dýbə.

Le caxe ky dýkəvə nav meşə,—wi tıre, wə ki zə býn hər darəki, zə býn hər bəlgəki, zə

پىشت ھەر كەنۋىرەكى، وە نۇحا چەنەوەر يان قاساخ
ھىچىم كېن سەر، زە تۈرسە دەكە قىررەقىرر، يسا دەكە
قىررەقىر، بۇرا نەكەنە گەيھە تە.

Ту نەبەزە ھەما ئەي وەختى گىندىك پىشكەوا
ھەسپ دەكشەندى و مەشەدا دەھات. ئەوا دەنگە ئۆصەب

сəwa ky dəkəvə gyhe wi, dəsəkənə.

— Wa, dəbezə, əz zi gəhiştəmə vıra ynda
bım? həjə tynə əvana çardınp...“

Həspa xwə dəhelə, dəkəvə meşə bıntara-
re, dy lıngə wi həbun, dydy zi dəjn dəkə u
dərrəvə.

Bəxte tə həz kım Nəzəre merxas, bə qar-
rəqarr te dəbinə həspəkə zin kıri orta re sək-
nijə bona wi. Zə қəre pəja dəbbə, əve həspa zin
kıri rüdəni u disa də rja xwəda dəcə.

III

Zəf dəcə, həndək dəcə dəgəhlizə gyndəkl, xwə-
nə nasi gynd, gynd zi nə nasi wi. Kyda hərrə, kyda
nəcə. Zə maləke dənge zyrne dəbhe, həsp dazo-
bər bə wi dəngi, dəcə dəkəvə maləkə déwate.

— Roza wə xer!

— Xer, sər səra, sər cəva! Ty xer hati, sər
səra hati.

Kərəm kın, kərəm kın, mevən mevəni
xwədejə, əvi bə bəjraqa xwəva dəbən səre təxtəj
zorın dədən runıştandıyne, cəve tə lə xwəşjile
bə, edi cə ty bezi təzi bər dəkən, hərkek xwə-

тън, херке вәхвәрън. Дәватан дырысън дых, вәзън бъзанъп, кү қијә әв мәрве әчеби нәна-
җеки сәре зерънда runьшти, же қеләка хвә runьшти
дәв дыдә ү әе дырысә: әва зи җе рәх хвә ru-
ништи дәв дыдә, wa бъ сыре һәв дәв daneva
ү рырскыуңея șыхыл дыгъхизә қәшишә сәре зоръ-
ни runьшти.

Кәшиш бъ тәхәрәкі нывисара сәр бәјраға ме-
вәне нәнас дыхунә:—

Нәзәре мерхаси нә алт буји.

Кү жәк лехә, һәзар дыкүзә.

Дыхунә ү хоф гырти же қеләка хвәји runьш-
тира дыбезә. Әва зи җе қеләка хвәји runьштира
дыбезә, әва зи җе сысжара дыбезә, же сысжа зи җе
cararra дыбезә, wa гыли дыгъхизә һәтани һынтаре
дәре ү мала дәвәтә дыкә гымин, le ty набеzi
мевәне ҭәзә бъ хвә,

Нәзәре мерхасә нә алтбуји.

Кү жәк лехә, һәзар дыкүзә.

— Wa, Нәзәре мерхасә... мәрикі рәсне
хвә дай, дыкә гази, съяс hatijә gyhastъне, тън
çарәкева nas нәкър... U мәриje ysa зи ғәјда-
дыхъп, же кү мерхасжа ү кърънед wl șyrovәдь-

къп, уса зи nasbuna xwә bәre u rozed әv hәv dәrbazkыri.

— Le съма, въ тәрве ysarra ty xylam perra tynnенә, въ ёсебмайl тәриjed nөnas дъръясъо.

— Эдәтэ wi ysanə, һыз накә бъ xylamava
бъгэрра. Ҫарәke тън ze pъrsi, got, әзе xylam
съ бъкъм? Дынja ҭамам xylame тъпъп, тәне
xylame тъпъп.

— Le съма, ҫүrәki wi qәjdәti tynnә, әва
һәsъne zәng гырти ръста xwәva gredajә.

— Mәrifәt zi hәma дъ widanә, wәki бъ
әvi parce hәsъni zәng гыртиva jәk lexi hәzar
бъkyzi, Jane na бъ şure başva, съ hәjә ky? égi-
te majin zi dьkyzъп.

У съмаéт zi şas buji sәr piјa дъsәkъпә,
әşqa Nәzәre merxas vәdъхуә. Mәrve nav wanda
tәrbәt zi, radъbә peşbәri Nәzәr xәbәr дъdә, дъ-
bezә, mә zuva bъhistъбу nave tәjি mәzъп, әm
hәsәrәta ditъnja tә bun u wa iro әm bәxtәwa-
rъп, ky әm tә dъbіnъп ҫerge xwәda. Nәzәr
дъkә қъzin u dәste xwә dъhәzинә.

Ҫъмаétvan zi бъ sianәt сёv дъkъпә hәv,
fәm дъkъп, wәki әv қъzin u hәzандына dәst,
съqas tъst nişan дъdә...

Aşъq zi, ky wedәre bu, perra—perra կъ-
lam дъéfъrrinә u дъstre.

Ty xer hati, ty sәr сёva hati,
Tәjre simъri elae mә,

Taç u pásne dənja mə
Nəzəre merxası nə altbuji,
Ky jək le dəxi, həzar dəkyzi.

Ty gymana bələngaza,
Ty wana aza dəki zə hər dərda,
Tye mə azaki zə pəhəqa
Nəzəre merxası nəaltbuji,
Ky jək ledəxi, həzar dəkyzi.

Əm qyrbana bəjraqa tənə,
Şure pəştə tə, kyməjta bən tə,
Lənge we, pock, rəwşa we,
Nəzəre merxası nəaltbuji,
Ky jək ledəxi, həzar dəkyzi.

U dəwatvane sərxwəş bəlaji
Hər çija dəkən, wəki te

Nəzəre mərxası nəaltbuji,

Ky jəke lexə, həzar dəkuyzə.

Dərhəqa merxasije wıə écebda şyrovədlikən, u hər dəra nave zijared xwə təzə buji, datinən Nəzəre merxas.

Nəzər zı mala dəwate dər te u də rja xwəda dəcə. Dəcə dəsəhizə dəstəkə cajır ciman. Həspra xwə əve dəsta cajır—cimanda bərdədə dəcerə. Bəjraqa xwə dənəkinə, xwə zi bən sija bəjraqeda vədyləzə radyzə.

Ty nəbezi həvt bıre dew hənə, həvt çərdbası, əv çıjana zi je wanın, kock səra wan zi lı̄ səre əlaje nezikə. Əv dewana zorda dənheriñ, dəbiniñ, wəki mərik hatijə dəsta wanda pəja bujə. Gələki écebmaji dəminən, ky əwi cəwa dəl kərijə, cənd sərijə, ky betərs hatijə nav kəwşəne wanda rəhət pəjabujə u həsp zi bərdajə dəcerə. Hər gyrzəki wani cı̄ltri həbu, əwana gyrgyzed xwə cı̄ltri həltiñ u ten. Ten cı̄ltri dəbiniñ, wa həspək dəcerə, mərik zi ķeləke razajı, lı̄ bər səre wi zi bəjraqək əykandi, sər bəjraqə zi nəvisi:—

Nəzəre merxası nəaltbuji,

Ky jək lexə, həzar dəkuyzə.

— Wəjil, Nəzəre mərxasə... dew əylijed xwə dəgəzən u çıje xwəda sər buji dəsəkənən. Tu nəbezə gylje dəwətvanə sərxwəş gəhiştijə wana zi. Wa tuka wana dəve wanda tıçeqi, əwana zia bylı dəsəkənən, hətani ky Nəzər xəwa xwə dəsttinə u həşjar dəbbə, caxə ky həşjar dəbbə, cəvə xwə vədəkə, dəvinə həvt dewe bra gyrzed cılltri sər tılla lı bər səre wi səkənində, edi zıke wida taqət qamınə. Dərbazi rəşt bəjraqa xwə dəbbə u dərçəşfə, cəwa ky bəlge paize dəhəzə. Caxə ky əv dew dəbbinən, ky əwi rəng avitl dərçəşfə, wana tıre ky hers bu, pıha cəwa zi bıvnə, we bı dərbəke wan həvta zi bıkyüzə, bər wi vədyləzən sər ərde u ze rəça dəkən.

„— Nəzəre mərxasi nəaltbuiji,
Ky jək ledəxli, həzar dəkyzl

— Mə nave təji əgit bəhistbu, əm həsrəta ditsənja tə bun, əm naka bəxtəvarı, ky ty bı lınge xwə hatlıjı ərde mə, əm xylame tənə, əm həvt bıranə, wa kock səra mə zi səre cılae hanə, xuşka məjə bıdəw zi tedanə. Əm hıvl dəkən, ty lajiq bıbini beji nane mə bıbri...“ vıra binə Nəzəre mə te bər, həspa xwə sılar dəbbə,

559-72 ЧОЧЧ

əwana zi bəjraq hylədən, dəkəvən pəşije u bə
sianət u hyrmət dəbən kocək u səra xwə.

Dəbən kocək səra xwəda mina padşa zera
hyrmət dəkən, u əwqas dərəqə merxasja wida
xəbərdən, əwqas pəsnə wi dədən, wəki dyle
xuška wanə bədəw dəkəvə Nəzər, cə soz ky
hyrmət u sianət zi perra zedə dəbə.

V

Əvi wəxtida rýıngək pəjda dəbə u əwi wə-
latida tırs u xof dəkə dyle gışka. Kì we rýıng
bəkyüzə, ki we nəkyüzə, hylət kү Nəzəre mer-
xas we bəkyüzə. Edi ki we dyl bəkə hərrə pəşja
rýıng. Gışk lə rue Nəzər dənħerrən, zore xwə-
dek, zere Nəzərəki merxas.

Caxe Nəzər nave rýıng dəbəhe, zə tırs
dərrəvə dərəvə, dəxwəzə bərrəvə, hərrə mala
xwə, le mərve səkəni fıkır kırın wəki dərrəvə
ky hərrə rýıng bəkyüzə. Dərgəstja wi dədə sə-
kənandəne, ty besiləh, bətəvüng kyda dəbəzi,
siləhe xwə hylə, paše hərrə. Silha wi tıne dədə
wi, wəki hərrə sər hyrməta xwə merxasik zi
zedə kə. Nəzər sələh hylədə u dərdəkənə də-

сә. Дысә меңә ылынди сәр дарәки дәбә, сәр дар хвә вәдьшеррә, wәki нә әw rasti рыңg be, нә zi рыңg rasti wi be. Sәr dar дыңпңылә, edi kү we Nәzәr бүвинә, — ryhe wi bijә hәbe гары. Нәма рыңge бexwәj zi te ын әvi darida вә-дыләзә. Caxe ky Nәzәr рыңg дәбинә—zъrave wi дәбә av, bәr өөve wi rәs дәбә, dәst u piјe wi sъst дәбәn u бъ дымин zъ sәr dar дыкәвә sәr рыста рыңg. Рыңg түрсјаји zъ ci banzdәdә. Nәzәr zi zъ түrsa хвә sәr рыста рыңg хвә qәwin дыгрә. Wa бъ түrs u хоф, zъrav qәtjaјi, Nәzәr sәr рыста рыңg zәlәqjaјi, рыңg zi дырәвә cәwa дырәвә, cәwa дырәвә, edi ғia u ба-ни, col u dәst, kәvr u zъnar парыrsә. Mәri пы-кеva дәбинъn, wa Nәzәre мәrxas plыng siar buji dazo.

— Hәwar, ha hәwar, wәrъn ha wәrъn, Nәzәre мәrxas рыңg кыrijә hәспә хвә siar bujә dazo... Lexъn, wa lexъn... „dyşk zi дыле хвә бъhәr alijaba qәwin дыкъn бъ qirrin qyrrin“, бъ hуrrәhуrr hуçum дыкъn, бъ qәmә, бъ sur, бъ тұvнг, бъ kәvr u бъ dar, ledыхъn дыкузъn.

Caxe ky hыше Nәzәr sәrda te, zъмане wi, вәдьнә,—дәбезә. hәjf wә съма kyşт, бъ zorr

тъп əw кърбу həsp u le slar bubum... Мън
aqás bazota...“

Хәбәр дүсә дъсъхизә қоек u сәraje. Mer,
u зып, тәзъп, u ръсук, тәхlyqәt dәrdъkәvүп
dәrva bona һyrmәta Nәzәr. Sәr Nәzәr kыlam
dәrdыхып u дъstren:

Dъ ve dъnje
Lъ çerga mәrja
Ki dъkare һъвә angori tә
Ty Nәzәre Merxas.

Сәwa тәjre simъr,
Сәwa brisk u аgъr
Zъ kѣla bъlynd fъri hat!
Ty Nәzәre Merxas.

Ръльnge çәnәwar,
Tә kъr hәspe xwә,
Ty sljar bujl cia bъ cia
Ty Nәzәre Merxas.

Tә mә aza kъr,
Tә mә xlas kъr
Slanet tәra dәwr u zәman,
Ty Nәzәre Merxas.

U Nәzәre merxas bъ xuška bәdәwә dewa-
va zәwъçandыn. Hәvt roz, hәvt şәv dәwәt kъryп.
Bъ kylam pésne padşә u xapъm xatune dan.

— Hiv dәrkәt cie.

Әw miňa ke bu?

— Hiv dәrkәt cie,

Әw Nәzәre Merxas bu.

— Tәv tәzә şәwәq vәda,

Әw miňa ke bu?

Tәv tәzә, şәwәq vәda,

Әw xapъm xatun bu?

Padşae mә sor bu.

Téva wi zi sor bu,
Taç zi sor, wa sor bu,
Kępç zi sor bu, wa sor bu,
Pıştok sor bu, wa sor bu,
Kondrə sor bu, wa sor bu,
Xaṭun sor bu, wa sor bu,
Xatuna sorra səlam
Padşae sorra émr u tēv.

Bymbarek bə, bymbarek,
Nəzəre Merxas bymbarek,
Xatuna nazık bymbarek,
Dənjae təmamra bymbarek,

VI

Ty nəbezə, padşae çinare wəlate wan, əve qizъke xwəstəbu. Caxe ky dəbhe qız nədanə wi, danə jəki dəne, əskər bərəv dəkə, te sər həvt bəra şərr.

Əv həvt dew dəcən çəm Nəzəre Merxas, glije şərr əlamı wi dəkən, səre xwə bər wi nəmz dəkən, dəsəkənən əmr ze dəxwəzən.

Nəzəre Merxas wəxte ky dənge şerr dəbhe, dətərsə u dərrəçəfə, dərdəkəvə dərva, ky bərrə-

və hərrə gynde xwə. Məria zi zanbu, wəki dəx-wəzə pera pera dərkəvə hycym kə sər ordia dəzmən. Dəkənən bər lənge wi, dəgrən u ze təwəzə dəkən, dəbezən, tyje beçək, besiləh, tyje təne kyda hərri? ty cə dəkl, tə zə xwə dəst kəşandijə, cə bəsə?

Cək u siləh tİNƏN dədən Nəzəre Merxas, zən zi zə bred xwə rəça dəkə, wəki nəhejən Nəzəre Merxas zə merxasia xwə kybar buji təne hycym kə sər ordja dəzmən. Əv əlaməti dəcə dəghizə ordie u məxlyqətə, çəsus zi əv gılı dəgħiñen dəzmən, ky Nəzəre Merxas besiləh, beçək dəfərja bər bə dəştə şerr, ançax karxbunə zəft kın u dorgürtl tİNƏN...

Həspəkə kəhel tİNƏN dəştə şerr, ky Nəzər sijar bə. Əskər zi pera əşq bui bə qalməqaləkə gran perra gazi dəkə:—

— Xwəş bə Nəzəre Merxas... mırən dəzmənra.

Къхела Нәзәр ky дъбинә сәр риște jәki be-
ker runıştijә dъkә hirrehirr, sәre xwә hыldыbүррә
u dъfүррә bәr bъ peş, hәma rast bәr bъ ordia
dъzmyn dъcә. Әskәr zi tүre Nәzәre Mәrxas
dәst bъ hүсүме kъr, urrә gazi dъkъп, xwә zi
hүсүм dъkъп, mina bruske xwә dъgъhiпын dъz-
myн. Nәzәr ky—dъbinә пъkarә dъzgina hәspe
xwәjikә, hыndык dъmijә ze bъkәvә, dәste xwә
davezә, dъxwәzә xwә darәkiva bъgrә, le ty nә-
bezә, dar rъzjajijә, съqlәki qasi keranәki dъşke
u dәste Nәzәrda cъminә. Ordijә dъzmyn, ja ky
bәrevä nav dәnge Nәzәr bъhistibun u dyle wan
tүrseva tъzi bu, ev jәk zi ky bъ сәve xwәva
dъbinып, edi сoke wanda qydum naminә, bәre
xwә dъgyhezъп,— bъrrәvә, dә brrәvә, hәrke ky
meri, sәre xwә aza kә, ky Nәzәre Mәrxas dara
bъ kokeya radъkә u te...

We roze zъ dъzmyn съqas bezik ten kyşty-
ne, jed majin şured xwә datin;н bъn lъnge

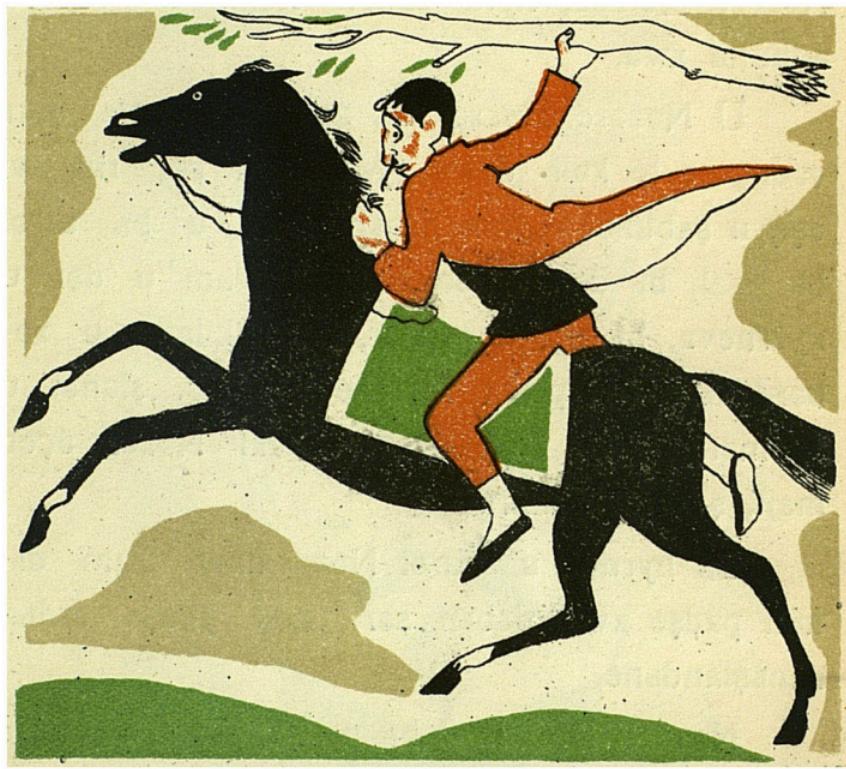
Nəzəre Merxas, əlam dəkən təslimbuna xwə u altbuñça xwə.

U Nəzəre Merxas bə əgiti zə dəşta şerr vədəgərə te kəla dewa. Məxlyqət sər rija wi əşq u şabunəkə gran hazırl dəkə, u bə urrə, bə gazi, bə dəst lə həvxystən, kylam u dəf u zyrrneva, bə qiz u gylava, bə wəkllava u xəbərdanava ten peşja Nəzəre Merxas, slanət u hyrmətəkə ysa əjan dəkən, wəki Nəzər éçeb maji, şasbuji dəminə.

Bə hyrmət u slanət Nəzər tinxn əlam dəkən padşə xwə, dəbən sər təxte padşə dədən, runışstandıne.

Nəzəre Merxas dəbə padşə, wan dewarra zi, hər jəkirra qyllıbxək dədə. Nışkeva dəvinə, ky dənja təmam dəste widanə.

Dəbezən ky həttə roza irojn zi Nəzəre Merxas he dəzi u padşətie dəkə. U caxe ky dər-

həqa égitleda, aqylda, býljantijeda çəm wi xəber dýşyň, Nəzər dýkənə u dýbezə:—

— Съ ёгити, съ аզы, съ үйлжанти, дышк зи хэ
бэрэ valanə, шыхыл өвэ, wəki бәхтэ мәрия һәбә,
бәхтэ тә һәјә, кеf въкә..“

У дъвеңьп, wəki Nəzəre Merxas һәјани iro
зи кеf дъкә u сәr дынjae дъкәнә.

ŞÜKÜLKÖRİƏ M. ARUTÇJANJAN

Тәрçмә кыр ҪASЬME ҪӨLIL

Redaktori кыр Ә. ӘVDAL

Redaktore vimie u texnikie E. DANCO

Тәшъз кыр: R. DRAMBJAN

Nəşşr № 3905 təmbə № 178
Glavlit № 2259 tiraz 1000

Qimət 80 k.

Հ. Թումանյան
Փազ նշան

(բրդերեն լեզվով)

ՀԽԱՀ Պետհրան

Օվ. Տումանյան

Храбрий Назар

(на курдском языке)

Госиздат Арм. ССР.

